

กรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔)
 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
 ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
๑. การอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๑.๑ การอนุรักษ์ ป่าไม้ ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนบก ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	๑.๑.๑ การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ถึงคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่ป่า การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และคุณค่าระบบนิเวศ รวมทั้งการปกป้องฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ๑.๑.๒ การส่งเสริมการสร้างเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการอนุรักษ์ ปกป้อง ค้ำครอง ป่าไม้ และใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เช่น - เพิ่มพื้นที่ป่า โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการกลุ่มป่า ปลุกป่าเป็นแนวเชื่อมต่อระหว่างป่า (Corridor) ปลุกป่าเป็นแนวกันชน (Buffer) โดยคำนึงถึงระบบนิเวศดั้งเดิม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ - พัฒนาชุมชนโดยรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้เป็นชุมชนเชิงนิเวศ (Eco-Villages) มีวิถีชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน - จัดตั้งกลไกระดับชุมชนเพื่อการจัดการ การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนอย่างยั่งยืน - อนุรักษ์ ค้ำครอง ป่าไม้ ติดตามเฝ้าระวัง บริหารจัดการ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน จากทรัพยากรบนบก และระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เช่น พืชท้องถิ่น พืชหายาก แนวปะการัง แหล่งหญ้าทะเล สัตว์หายากใกล้สูญพันธุ์ ป่าชายเลน ป่าชายหาด ปากแม่น้ำ เป็นต้น	<u>พื้นที่เป้าหมาย</u> - พื้นที่ทั่วประเทศ <u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - ส่วนราชการ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม - เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) - องค์กรมหาชน - สถาบันการศึกษา - หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น - คณะกรรมการหมู่บ้าน - สภาองค์กรชุมชนตำบล <u>กลุ่มเป้าหมายใหม่</u> - คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
๑.๒ การอนุรักษ์ พันธุ์ ใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพ	- ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ ระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เช่น สัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร คุณภาพอาหารทะเล เป็นต้น ๑.๑.๓ การส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการในการอนุรักษ์ พันธุ์ ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนบก หรือ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เช่น - เพิ่มมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนบก ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - ส่งเสริมมาตรการหรือกลไก กำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือ สิทธิชุมชน (กฎ/ระเบียบ/กติกา ของชุมชน) ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ภายใต้กฎหมาย เพื่อให้ชุมชนสามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสัตว์ป่า ได้อย่างสมดุลและพึ่งพาตนเองได้ - จัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่น ๑.๒.๑ การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ถึงคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ ปกป้อง พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศอย่างสมดุลและยั่งยืน ๑.๒.๒ การส่งเสริมการสร้างเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง ติดตามเฝ้าระวัง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและรักษาไว้สู่นาคต เช่น - คุ้มครอง ดูแล จัดการ พันธุ์ ติดตามเฝ้าระวัง สัตว์ป่าสงวนและ สัตว์ป่าคุ้มครอง ชนิดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์พื้นเมืองหายาก รวมถึง การป้องกันและกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ - อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศที่สำคัญ และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และ/หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยการจัดการ ระบบนิเวศในเชิงบูรณาการและคำนึงถึงการแก้ปัญหา โดยใช้ ธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based Solutions)	

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
๑.๓ การอนุรักษ์ พื้นฟู ใช้ประโยชน์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม	๑.๒.๓ การส่งเสริมและพัฒนากาการบริหารจัดการ และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศอย่างสมดุลและ ยั่งยืน เช่น - ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของทรัพยากรชีวภาพ ในท้องถิ่น รวมถึงบริการจากระบบนิเวศของพื้นที่ - ส่งเสริมมาตรการหรือกลไกทางเศรษฐศาสตร์ กฎ ระเบียบ ในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและ ยุติธรรมในระดับท้องถิ่น รวมทั้งการกำกับ ดูแล เพื่อให้มั่นใจว่า การใช้ประโยชน์มีการคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรที่สำคัญ - พัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นที่มีคุณค่า ต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ เพื่อขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG โมเดล) ๑.๓.๑ การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ถึงคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ๑.๓.๒ การส่งเสริมการสร้างเครือข่าย การเสริมสร้างศักยภาพและ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น อย่างยั่งยืน เช่น - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวบรวมองค์ความรู้ จัดทำหลักสูตร ท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในท้องถิ่น - ติดตาม เฝ้าระวัง และป้องกันการคุกคาม การทำลาย สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ๑.๓.๓ การส่งเสริมและพัฒนากาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เช่น - จัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ/หรือ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น - ส่งเสริมการพัฒนามาตรการ หรือกลไกทางเศรษฐศาสตร์ กฎ ระเบียบ ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
	หมายเหตุ : ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง การมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิด นานาพันธุ์ในระบบนิเวศอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีมากมายและแตกต่างกันทั่วโลก ซึ่งประกอบด้วย ชนิดพันธุ์ (Species) สายพันธุ์ (Genetic) และระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่แตกต่างหลากหลายบนโลก สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หมายถึง ธรรมชาติที่มีคุณค่าทางวิชาการ และสุนทริยภาพที่เกี่ยวข้องเป็นฐานที่สำคัญทางธรณีและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์ หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ มีลักษณะพิเศษเฉพาะ คือ เมื่อถูกทำลายก็จะหมดสภาพไปมีฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมเหมือนธรรมชาติอื่น ๆ ได้ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม หมายถึง สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศรอบตัวศิลปกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องและมีความสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อม BCG โมเดล หมายถึง โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาศรษฐกิจแบบองค์รวม ที่จะพัฒนาศรษฐกิจ ๓ มิติไปพร้อมกันได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง ๒ เศรษฐกิจนี้อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน (ที่มา : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.))	
๒. การบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒.๑ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	๒.๑.๑ การเสริมสร้างความรู้ จิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการผลิตและการบริโภค การเพิ่มแหล่งดูดซับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก	พื้นที่เป้าหมาย - พื้นที่ทั่วประเทศ กลุ่มเป้าหมาย - ส่วนราชการ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
๒.๒ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติหรือลดผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ)	๒.๑.๒ การส่งเสริมและสนับสนุน การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการผลิตและการบริโภค และการเพิ่มแหล่งดูดซับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก เช่น - ป้องกันพื้นที่ป่าจากไฟป่า เพื่อรักษาแหล่งกักเก็บคาร์บอนของประเทศ ๒.๑.๓ การส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น - ส่งเสริมการบริหารจัดการเมืองหรือชุมชน เพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน - ส่งเสริมกลไก/มาตรการ ด้านเศรษฐศาสตร์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - สนับสนุนการใช้ นวัตกรรม/เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคส่วนต่าง ๆ ๒.๑.๔ การส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนา ข้อมูล/ตัวแปร ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการปล่อยและกักเก็บก๊าซเรือนกระจกของประเทศ	- เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) - องค์การมหาชน - สถาบันการศึกษา - คณะกรรมการหมู่บ้าน - สมาองค์กรชุมชนตำบล <u>กลุ่มเป้าหมายใหม่</u> - คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน - ภาคเอกชน (ตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางที่คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมกำหนด)
	๒.๒.๑ การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การณรงค์ประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญ ในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติจากสภาพภูมิอากาศ ๒.๒.๒ การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างศักยภาพของชุมชนและเครือข่าย ในการปรับตัวและรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น - จัดการป่าชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน เพื่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในด้านการดำรงชีวิต การทำมาหากิน และการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้ยั่งยืน - ปรับรูปแบบการเกษตรเป็นเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น โคก หนอง นา จัดการแปลงเพาะปลูก จัดการดินและน้ำ เป็นต้น - ลดผลกระทบหรือการป้องกันความเสี่ยงจากการกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่ง - ติดตาม เฝ้าระวังภัยพิบัติ และการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อคาดการณ์ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ๒.๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับตัวและรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
๓. การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและมลพิษ ๓.๑ การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและพื้นที่สีเขียว	๓.๑.๑ การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และสร้างวินัย ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เช่น - ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก โดยยึดหลักเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ของเสียเหลือศูนย์ (Zero Waste) กิจกรรม 3Rs (การลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)) และดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ - คัดแยกขยะ/ลดขยะที่แหล่งกำเนิด (รวมถึงขยะอิเล็กทรอนิกส์) - ลด เลิกใช้ โฟมและพลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics) - เพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ ๓.๑.๒ การส่งเสริมและสร้างศักยภาพเครือข่ายของชุมชน ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและพื้นที่สีเขียว เช่น - จัดหา ปรับปรุง พัฒนา และดูแลบำรุงรักษา พื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน เพื่อการบริการสาธารณะ รวมทั้งการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม - พัฒนา ต่อยอด และการสร้างองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว ตามบริบทของเมืองและชุมชน - ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการจัดทำพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ๓.๑.๓ การส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและพื้นที่สีเขียว เช่น - จัดทำเครื่องมือ กลไก และมาตรการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน - จัดรูปแบบของเมืองตามหลักการของสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน เช่น การจัดทำแผนผังภูมิโนเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิโนเวศ เป็นต้น - พัฒนาระบบฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมืองและชุมชน - พัฒนามาตรการทางเศรษฐศาสตร์/มาตรการทางภาษี/มาตรการจูงใจ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว	<u>พื้นที่เป้าหมาย</u> - พื้นที่ทั่วประเทศ <u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - ส่วนราชการ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม - เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) - องค์กรมหาชน - สถาบันการศึกษา - คณะกรรมการหมู่บ้าน - สภาองค์กรชุมชนตำบล

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
๓.๒ การจัดการขยะและน้ำเสีย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	- ส่งเสริมการอนุรักษ์และเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแนวทางพระราชดำริ เช่น โครงการธนาคารต้นไม้ ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เป็นต้น ๓.๒.๑ การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การณรงค์ประชาสัมพันธ์ ในการจัดการขยะ ของเสียอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ ขยะพลาสติก และน้ำเสีย ๓.๒.๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ และน้ำเสีย โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น - ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะและจัดการ เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพจากขยะอินทรีย์ การนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร วัสดุสัตว์มาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ การจัดทำธนาคารขยะ เป็นต้น - ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้/พัฒนาองค์ความรู้/เผยแพร่ องค์ความรู้ การจัดการขยะ และน้ำเสีย ผลกระทบจากสารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือสารก่อมะเร็งที่มาจากขยะ/สร้างแหล่งเรียนรู้ ในการจัดการขยะและน้ำเสียในท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการต่อยอดนวัตกรรมจัดการขยะ และน้ำเสีย - สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดการเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ โดยให้มีการนำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ - ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการขยะ ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน	
๓.๓ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษทางอากาศ	๓.๓.๑ การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การณรงค์ประชาสัมพันธ์ ในการป้องกันและลดการเกิดมลพิษทางอากาศ รวมทั้งปัญหาหมอกควันไฟป่า เช่น - สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการควบคุมและลดมลพิษจากยานพาหนะ เช่น การใช้จักรยานแทนพาหนะรถยนต์ เป็นต้น ๓.๓.๒ การส่งเสริมการสร้างเครือข่าย การเสริมสร้างศักยภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง เช่น - ส่งเสริมความรู้ และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรปลอดการเผา จัดระเบียบการเผา ใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร และลดการเผาพื้นที่เกษตร ควบคุมการเผาในเขตชุมชน และสองข้างทาง	

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
	- รณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ไฟฟ้าและบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงแนวทางการป้องกันไฟฟ้า การแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การระมัดระวังอันตรายจากไฟฟ้า และผลกระทบจากไฟฟ้า โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน - ติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้ารวมทั้งการบูรณาการ เครือข่ายภาคประชาชนเพื่อการแจ้งเตือนภัย ที่ครอบคลุมทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับชุมชนท้องถิ่น - ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำแนวกันไฟ ในพื้นที่ป่า เพื่อตัดความต่อเนื่องของเชื้อเพลิงในพื้นที่ที่มีความสำคัญและล่อแหลมต่อการเกิดไฟฟ้า - ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลดปริมาณเชื้อเพลิง ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า ๓.๓.๓ การส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อป้องกันและลดการเกิดมลพิษทางอากาศ	
๔. การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๔.๑ การเสริมสร้างความรู้ จิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้กับประชาชน ชุมชนท้องถิ่น ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๔.๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและสร้างเครือข่ายในการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการลดการใช้ทรัพยากร ลดของเสียสู่สิ่งแวดล้อม และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ๔.๓ การส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการ และการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เช่น - ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ วนเกษตร เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เป็นต้น เพื่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และลดผลกระทบต่อนิเวศน์ ลดการใช้สารเคมีในดินและน้ำโดยกระบวนการมีส่วนร่วม	พื้นที่เป้าหมาย - พื้นที่ทั่วประเทศ กลุ่มเป้าหมาย - ส่วนราชการ - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม - เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) - องค์การมหาชน - สถาบันการศึกษา - คณะกรรมการหมู่บ้าน - สภาองค์กรชุมชนตำบล กลุ่มเป้าหมายใหม่ - คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

กรอบทิศทางการสนับสนุน	ขอบเขต/กิจกรรม	พันธเป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย
	- สนับสนุนการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้/การสร้างแหล่งเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์และฝึกอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมตลาดสีเขียวที่เป็นธรรม (Fair Trade) - ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมเชิงนิเวศ/เกษตรอินทรีย์	
๕. การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ	๕.๑ งานวิจัยเชิงปฏิบัติหรืองานวิจัยไต่สวนที่สนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยชุมชนมีส่วนร่วม ๕.๒ งานวิจัยที่สนับสนุนนโยบาย มาตรการ หรือการจัดการปัญหาเร่งด่วนเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น - งานวิจัย/ศึกษา ดักจับ ดูดกลับ และกักเก็บคาร์บอน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากคาร์บอนไดออกไซด์ในเชิงพาณิชย์ - องค์ความรู้ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในแง่ของประโยชน์ที่ได้รับในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม - งานวิจัยเพื่อส่งเสริมนโยบายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ร่วมกับสถาบันการศึกษา ๕.๓ งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหรือเทคโนโลยีภายในประเทศ เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น - ขยายผลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ - เทคโนโลยีการแปรรูปขยะและน้ำเสียเป็นพลังงาน - ส่งเสริมการศึกษา การพัฒนาเทคโนโลยี การใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้วัสดุทดแทนพลาสติกหรือวัสดุทางเลือกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น - ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อการสร้างโมเดลธุรกิจในการคัดแยกขยะเป็นรายได้ให้กับชุมชน ๕.๔ งานวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดทำพื้นที่ต้นแบบเพื่อสาธิตการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๕.๕ การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาวิจัย และต่อยอดงานวิจัยและพัฒนาในเชิงบูรณาการร่วมกับท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน หรือส่วนราชการ	<u>พื้นที่เป้าหมาย</u> - พื้นที่ทั่วประเทศ <u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - ส่วนราชการ - องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม - องค์กรมหาชน - สถาบันการศึกษา <u>กลุ่มเป้าหมายใหม่</u> - ภาคเอกชน (ตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางที่คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมกำหนด)
	หมายเหตุ : การส่งเสริมงานวิจัยและการนำผลงานวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งต้องเป็นงานวิจัยที่ไม่ขอรับการสนับสนุนซ้ำซ้อนกับแหล่งทุนอื่น	

หมายเหตุ : กรอบทิศทาง ฯ ดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕